

suzeranul său, care a fost nevoit să recurgă la mari vărsări de sînge creştin şi mari cheltueli, pentru a-l readuce la ascultare.»⁴

Partea de la urmă a textului face aluzie la expediţia regelui Sigismund al Ungariei împotriva lui Steţco la 1395. Regele considera pe domnul Moldovei ca vasalul său şi voia să-l scoată de sub suzeranitatea Poloniei, pe care domnul moldovean o recunoscuse. Dar, partea mai interesantă a plîngerii cavalerilor teutoni priveşte participarea unei oşti moldoveneşti alături de Polonia în războiul din Prusia din anii 1395—1396. Mărturia, sub formă de invinuire, a cavalerilor este precisă; Steţco a trimis atunci «o mulţime de arcaşi împotriva ordinului»; se specifică deci şi calitatea acestei oştiri. Steţco a fost legat de Polonia nu numai prin tratatul omagial, ci şi printr-o căsătorie cu o rudă a regelui, din familia domnitoare a cnejilor litvani, despre care însă nu ştim nimic mai precis. Domnia lui Steţco coincide cu vremea războiului Poloniei cu cavalerii teutoni din anii 1395—1396. Acesta este aşadar primul război din Prusia la care au luat parte şi moldovenii împreună cu polonii; participarea lor la luptele cu cavalerii datează deci dinainte de Alexandru cel Bun, fapt care nu fusese cunoscut pînă acum de istoricii noştri. Războiul din 1395—1396 a fost purtat în colaborare de Polonia şi de Litvania, deşi unii dintre marii feudatari litvani, din motive diferite, trecuseră de partea ordinului teutonic⁵.

Îndatorirea Moldovei de a ajuta Polonia împotriva cavalerilor teutoni se poate urmări în textele tratatelor omagiale dintre aceste două ţări. Îndatorirea de a trimite oaste moldovenească într-o regiune aşa de depărtată era fireşte greu de împlinit şi constituia o sarcină şi o cheltuială însemnată, de aceea ea nici nu apare în primele tratate polono-moldoveneşti. În tratatul de omagiu dat de Roman voievod regelui Poloniei Vladislav Jagello la 1393, se prevede explicit, desigur la cererea delegaţilor moldoveni, că ajutorul militar datorit de Moldova Poloniei în războaiele cu duşmanii săi nu va trece dincolo de Cracovia şi că Prusia şi Litvania sînt excluse dintre ţările împotriva cărora regele Poloniei ar putea cere ajutor de la vasalul său din Moldova, căci, spune textul tratatului: «din cauza depărtării, pe oamenii noştri îi depăşeşte» (în putere)⁶. Acest omagiu al lui Roman este anterior războiului polono-teutonic din 1395—1396, la care am arătat că şi moldovenii au luat parte. Războiul amintit intră într-altă fază a relaţiilor moldo-polone. În adevăr, în omagiul dat de Ştefan domnul Moldovei, regelui Vladislav Jagello, la 1395 obligaţiile domnului moldovean faţă de suzeranul său sînt extinse, în comparaţie cu prevederile actului dat de predecesorul său. Anume tratatul prevede că moldovenii vor da ajutor militar Poloniei şi împotriva Ungariei, a «voievodului Basarabiei» (prin care se înţelegea atunci Ţara Românească, unde domnea Mircea cel Bătrîn), împotriva tătarilor, a turcilor şi a Prusiei (adică a cavalerilor teutoni)⁷. Este limpede că litera tratatului, încheiat cu cîteva luni înainte de participarea moldovenilor în războiul cu Prusia, a fost executată de moldoveni, în felul cum am arătat mai sus.

Domnia lui Alexandru cel Bun înseamnă o strîngere a relaţiilor între Polonia şi Moldova, datorită în special avîntului mai mare, pe care l-au luat la începutul veacului al XV-lea relaţiile comerciale. Totuşi clauza ajutorului

⁴ *Codex Vitoldi* (ed. A. Prochaska), în *Monumenta Medii Aevi historica res gestas Poloniae illustrantia*, VI, p. 1027.

⁵ L. Golebowski, *Panowanie Wladyslawa Jagelly*, I, Varşovia, 1847, pp. 41—45.

⁶ M. Costăchescu, *Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare*, II, p. 607.

⁷ *Ibidem*, II, p. 612.